

Førsteamanuensis Sverre A. Christensen på BI sier spillereglene er viktige når historien skal skrives på bedriftens regning. Foto: Fartein Rudjord

«Forutsigbart» Aker-krasj

Næringslivshistoriker Sverre A. Christensen på BI mener det var forutsigbart at Henrik H. Langelands bokprosjekt om Aker og Kjell Inge Røkke endte i åpen krangel.

BØKER

Bjørn Eckblad og Espen Linderud
Oslo

Sverre A. Christensen (49) er førsteamanuensis ved Institutt for rettsvitenskap og styring og tilknyttet Senter for næringslivshistorie på BI. Han er ikke veldig overrasket over konflikten mellom forfatter Henrik H. Langeland, Aker og hovedeier Kjell Inge Røkke.

- Dette var ganske forutsigbart, sier Christensen.

Egg må knuses

Underveis endte prosjektet i krangel om lønn, beskyldninger om trusler, ubesvarte telefonoppringninger og dragkamp om over 200 endringer i manus. Til slutt stanset Aker jubileumsboken, som

oppriinnelig skulle kommet i 2016.

Sverre A. Christensen har selv vært medforfatter av en rekke bedriftshistorier, blant annet om Gilde, ABB og Storebrand. Han viser til et av Kjell Inge Røkkes favorittuttrykk: «Den som vil stå på kjøkkenet, må tåle varmen».

- Et annet kjent uttrykk er at «du må knuse noen egg for å lage omelett». Her ligger ingen insinuasjon om at Røkke har gjort noe galt, bare at han har vært involvert i så mange kontroverser at de fleste som vil lese en sånn bok vil være interessert i hvordan denne omeletten ble til. Nettopp derfor blir også spørsmålet om forfatterens uavhengighet mye mer maktpåliggende og påtrengende når det gjelder Aker og Røkke, sier Christensen.

Christensen mener dette blant annet handler om hvilken «kontrakt» forfatteren har med leserne.

- I dette tilfellet er det totalt uavklart hva som er kontrakten med leseren: Er det som skrives sant, eller er det litt pusset på? Dette blir spesielt viktig i dette tilfellet, der så mange lurer på hvordan omeletten ble laget, sier Christensen.

«Commonsense i kildekritikk»

Christensen har hovedfag i historie og doktorgrad fra BI.

Han sier bedriftshistorier finansiert av bedriften stiller spesielle krav til forskere og rammene

DN 18. november

rundt prosjektet, og at det stilles spesielt høye krav når selskapet stilles i et kritisk lys.

- Journalister, advokater og historikere skjønner dette. Det er «common sense» i kildekritikk. Men når denne uavhengigheten ikke er klar, får historien mindre verdi. Vi på BI lever av dette, og har derfor laget en kontrakt som vi så å si aldri fraviker.

En balansert bokkomité som kommer med innspill til teksten og konfliktløsning ved voldgift, er blant elementene i denne kontrakten.

Akers informasjonsdirektør Atle Kigen er blitt forelagt Christensens synspunkter.

Slik gjør historikerne det

Når forfattere ved Senter for næringslivshistorie på BI påtar seg å skrive en bedriftshistorie, etableres det en bokkomité knyttet til prosjektet for å sikre forfatterens uavhengighet. Her skal det sitte tre representanter fra oppdragsgiver og tre historikere, hvorav minst én og helst to eksterne forskere uten sterk tilknytning til forfatteren. Komiteen forelegges en disposisjon før prosjektet starter og har dessuten fortløpende møter gjennom skriveprosessen. Forfatteren har plikt til å lytte, men trenger ikke å etterfølge innspill fra komiteen. Senterets standardkontrakt inneholder også andre punkter som bidrar til forfatterens uavhengige stilling:

- Hvis prosjektet går surt, skal konflikten løses ved voldgift.
 - Hvis det skulle skje at oppdragsgiver ikke er helt fornøyd med fremstillingen, skal oppdragsgiver uansett finansiere en «moderat» utgivelse. Dermed er forfatteren sikret utgivelse, og trusselen om manglende publisering kan ikke brukes som pressmiddel for å få forfatteren til å tilpasse fremstillingen.
 - Bedriften skal på forhånd si fra om det er spesielle forhold den ikke ønsker omtalt i boken, slik at forfatteren kan ta stilling til ønskene og tilpasse fremstillingen. Dette kan være bedriftshemmeligheter, voldgiftssaker, personalsaker.
- Kilde: Sverre A. Christensen, BI.no

DN har spurt Kigen om Aker vurderte å engasjere en «profesjonell» bedriftshistoriker til å skrive boken om de siste 25 årene i konsernets historie og hva han tenker om betydningen Christensen tillegger forfatterens uavhengighet.

Bevisst valg

- Aker tok et bevisst valg da vi inngikk samarbeid med Henrik Lan-

geland og Tiden i 2014. Vi forholdt oss til de avtalene Aker har med forfatter og forlag, skriver Kigen i en epost.

Forlagssjef Richard Aarø i Tiden Norsk Forlag og forfatter Henrik H. Langeland ønsker ikke å kommentere saken.

bjorn.eckblad@dn.no
espen.linderud@dn.no